

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe oraz grupa zawodowa leśników w przekazie medialnym

Dr inż. Marcin Piszczek

Katedra Zarządzania Zasobami Leśnymi, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona
Kołłątaja w Krakowie

„Opinia publiczna jest niewidzialną i tajemniczą potęgą, której nic nie jest w stanie się oprzeć, nic nie jest od niej bardziej zmienne, bardziej nieokreślone i silniejsze. A przy tym, przy wszystkich swych kaprysach, jest ona znacznie częściej, niż się wydaje, prawdziwa, rozsądna, sprawiedliwa”.

Napoleon

Wstęp

- ▶ Z badań przeprowadzonych w 2004 roku przez Pracownię Badań Społecznych wynikało, że 85% respondentów uważało czynnych leśników za osoby kompetentne. Grupa ta była gorzej oceniana niż strażacy (90%), ale lepiej niż nauczyciele (77%) i lekarze (73%). Jednocześnie 80% respondentów oceniało wyżej wiedzę i umiejętności leśników niż aktywistów ekologicznych.
- ▶ W tych samych badaniach respondenci oceniali zaufanie do instytucji publicznych. Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe ufało 71% respondentów, ustępując Państwowej Straży Pożarnej.
- ▶ W badaniach przeprowadzonych we wrześniu 2017 roku przez CBOS pozytywnie oceniano działalność PGL LP 41% ankietowanych, a negatywnie 31%.
- ▶ W analogicznych badaniach przeprowadzonych we wrześniu 2023 roku, pozytywną ocenę wskazało 56% badanych, a negatywną 25%. Ostatni wynik okazał się najlepszy w ciągu ostatniej dekady.
- ▶ W badaniu przeprowadzonym przez CBOS we wrześniu 2025 wzrósł udział pozytywnych ocen działalności PGL LP do wartości 45%, czyli o 3 punkty procentowe więcej niż w marcu 2025, jednocześnie odnotowano 21% ocen negatywnych, co oznacza spadek o 6 pkt. Proc.

Cel badań

- ▶ Celem badań było ustalenie jaki charakter ma przekaz prezentowany w mediach na temat Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe jak również grupy zawodowej leśników oraz czego dotyczy, a także
- ▶ podjęto próbę określenia przyczyn charakteru przekazywanych przez media treści na temat PGL LP i leśników oraz wskazania możliwości zmian, w celu kreowania bardziej pozytywnego wizerunku.

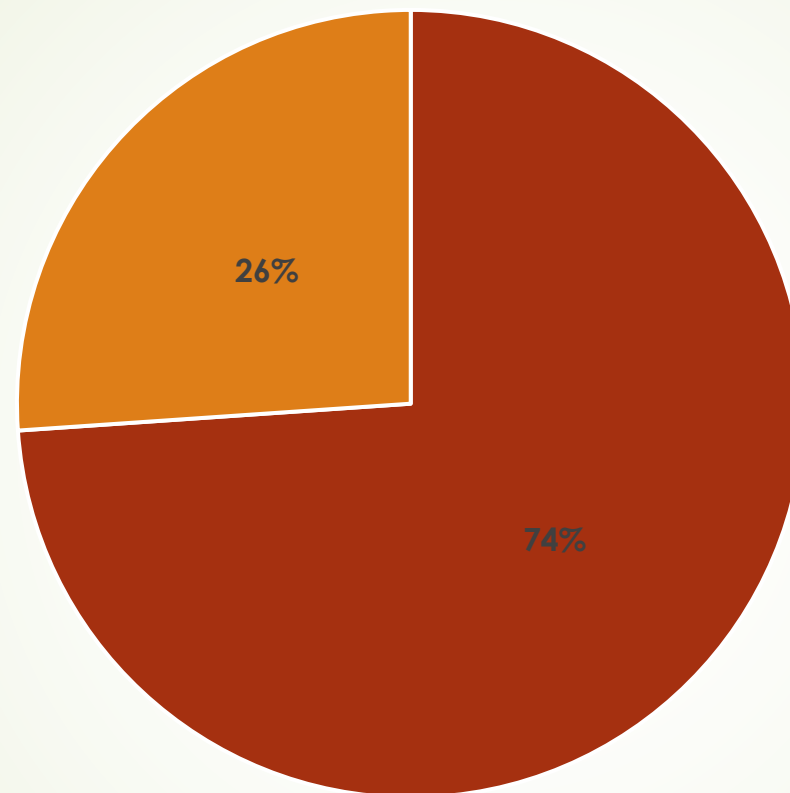
Metodyka badań (1)

- Badania polegały na analizie treści przekazów, które ukazały się w mediach ogólnopolskich i lokalnych od pierwszego stycznia do końca września 2025 roku. Większość wiadomości pochodziła z wydań internetowych publikatorów.
- Nie analizowano informacji podawanych przez media branżowe leśnie i związanie z przemysłem drzewnym. Założono, że przekaz ma być dedykowany odbiorcy nie posiadającemu przygotowania merytorycznego w zakresie leśnictwa i przetwórstwa drewna.
- Badaniem objęto 92 artykuły i notatki prasowe.

Metodyka badań (2)

- ▶ Dokonano podziału analizowanych publikacji na takie, które ukazały się w mediach ogólnopolskich (Gazeta Wyborcza, gazeta.pl, wyborcza.pl, onet.pl, Dziennik Gazeta Prawna, Newsweek, o2.pl, interia.pl, tok fm.pl, oko.press.pl, money.pl, bankier.pl, wnp.pl, dorzeczy.pl, radiomaryja.pl, top.pl) oraz lokalnych (asta24.pl, eoborniki.pl, epoznan.pl, infoelbląg.pl, korso.pl, sądeczanin.pl, lokalne dodatki GW).
- ▶ Najwięcej publikacji – powyżej 10 – odnotowano w: gazeta.pl, onet.pl i o2.pl.
- ▶ Przekaz zawarty w analizowanych publikacjach klasyfikowano do jednej z trzech grup: pozytywny, negatywny, informujący (neutralny) oraz określano czego dotyczyła jego treść.

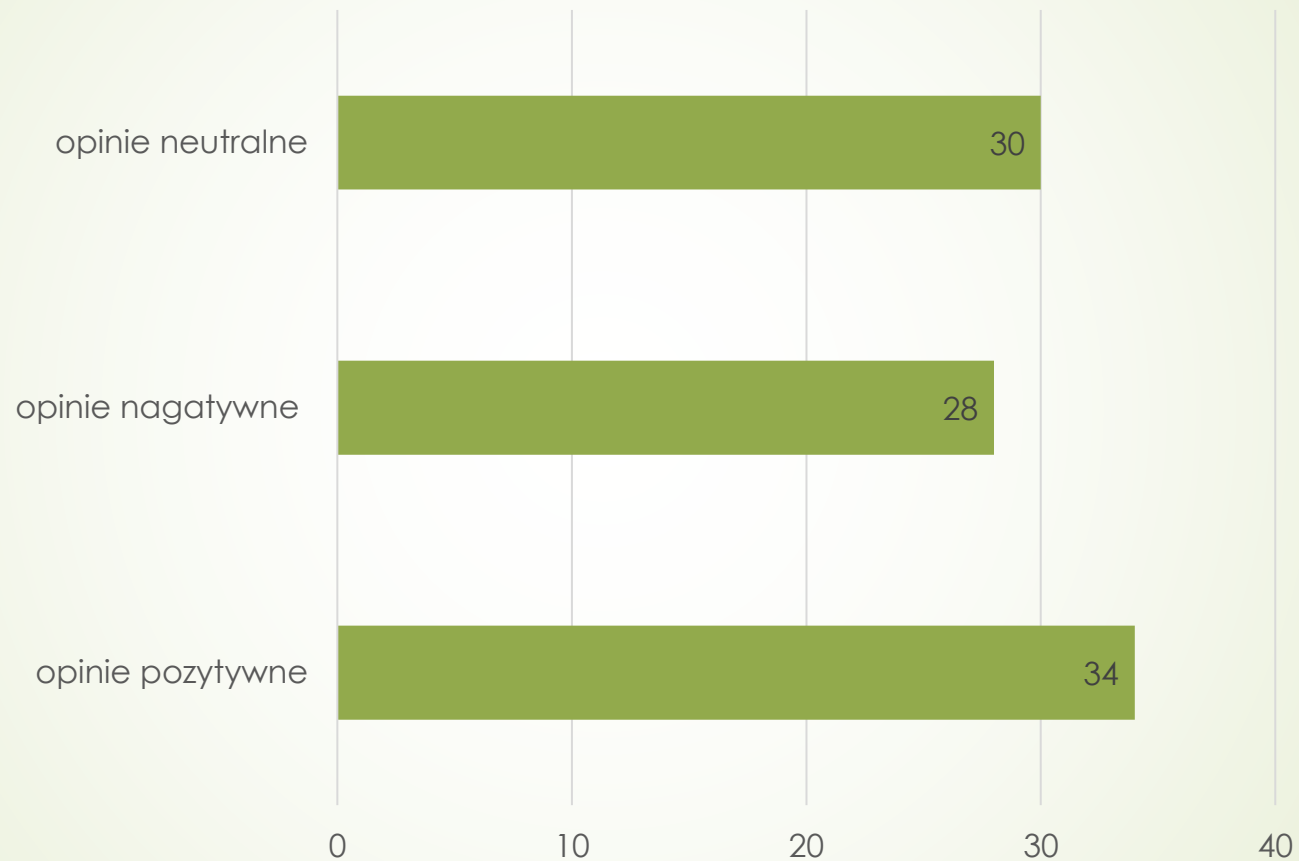
Wyniki

■ czasopisma ogólnopolskie ■ czasopisma lokalne

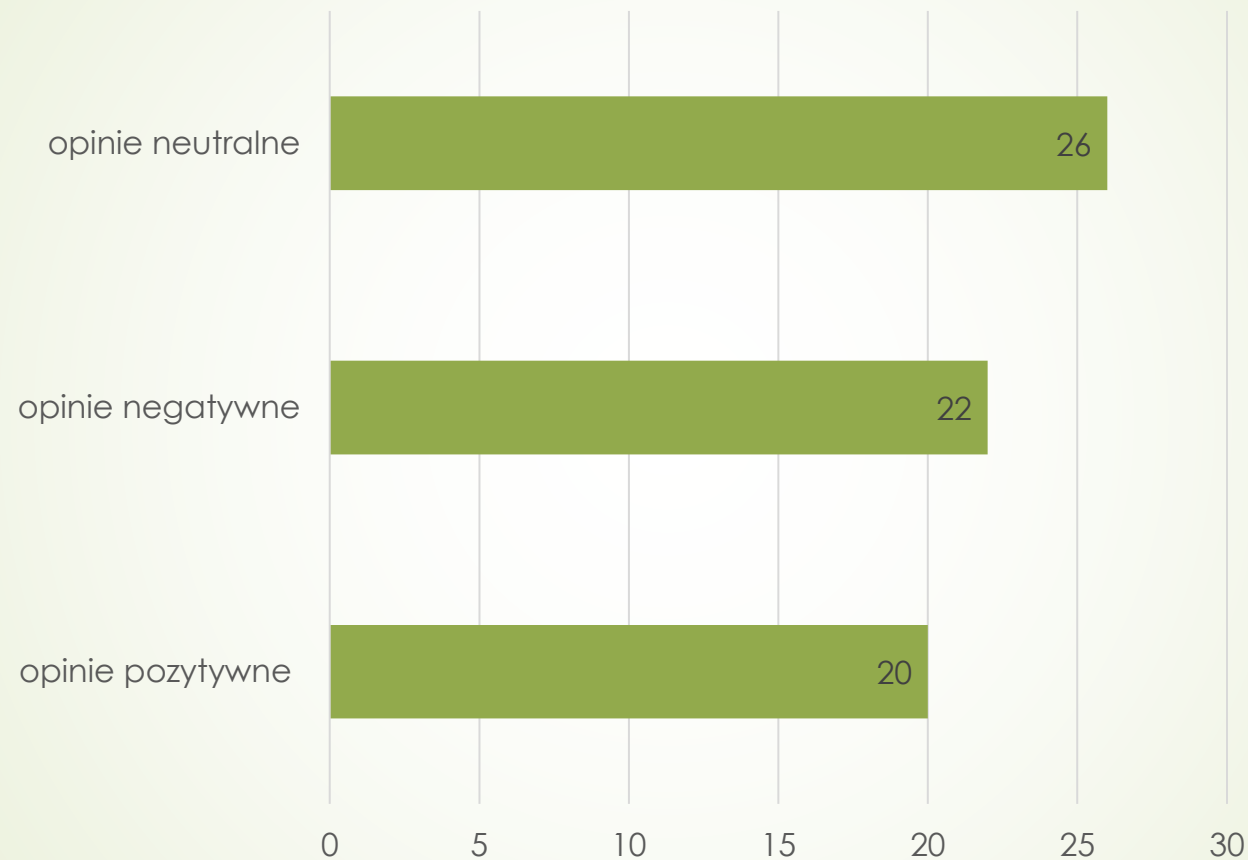
Ryc. 1. Frekwencja analizowanych publikacji w zależności od zasięgu medium

Wyniki (2)

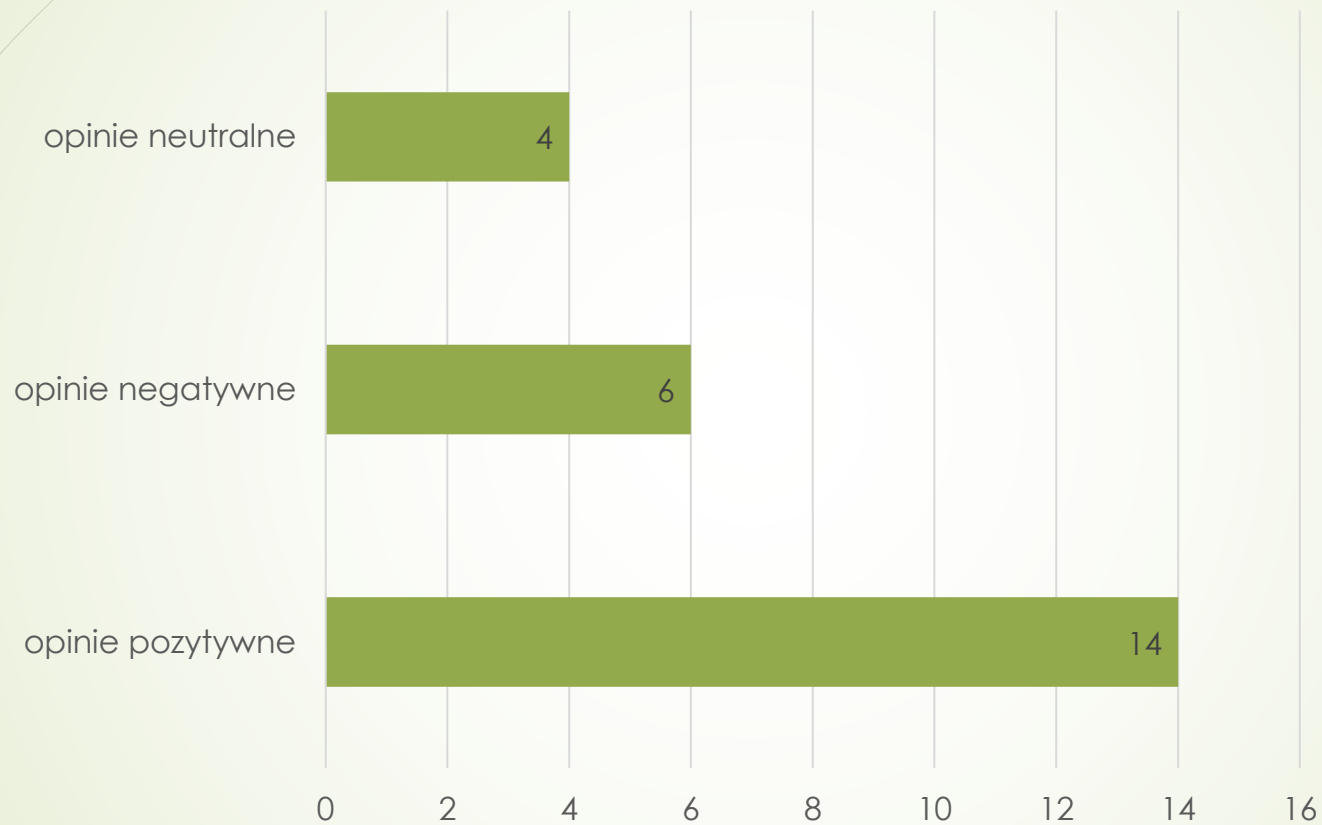
Ryc. 2. Frekwencja publikacji ze względu na charakter przekazu we wszystkich badanych mediach

Wyniki (3)

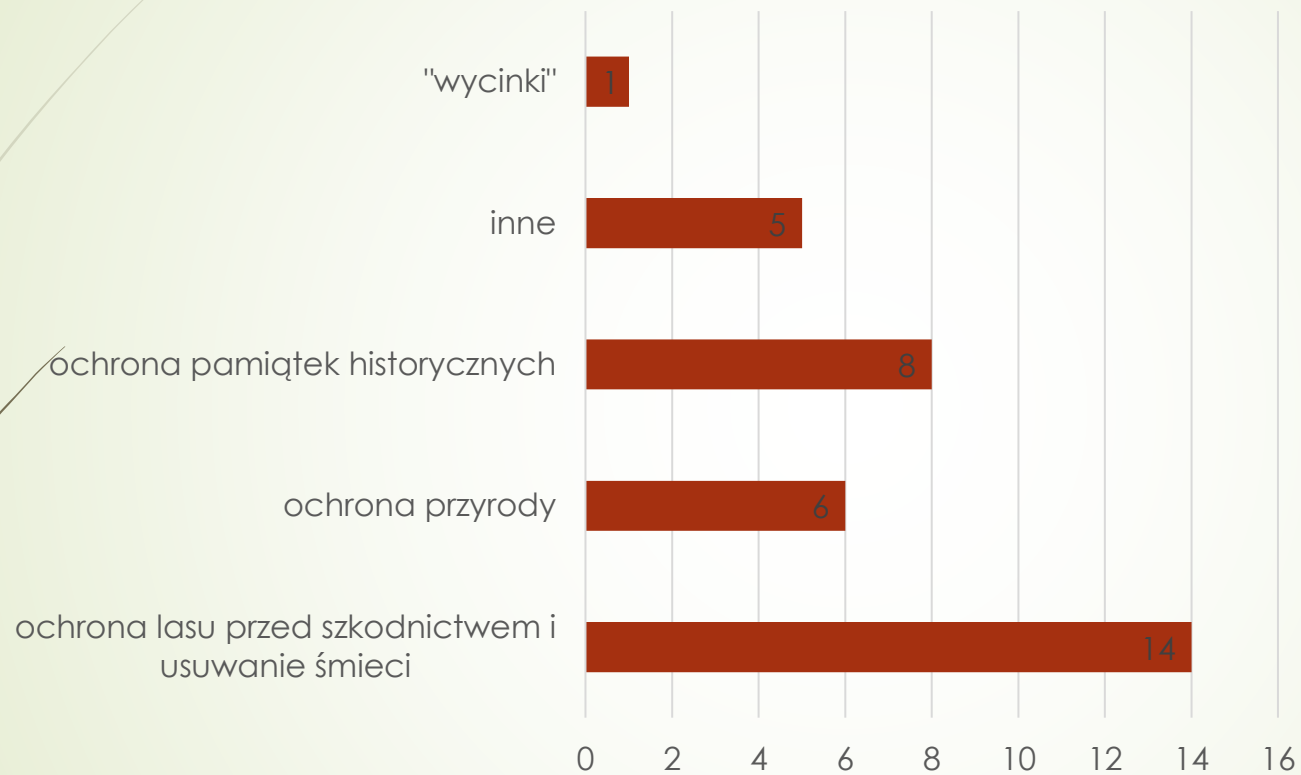
Ryc. 3. Frekwencja publikacji ze względu na charakter przekazu w mediach o zasięgu ogólnopolskim

Wyniki (4)

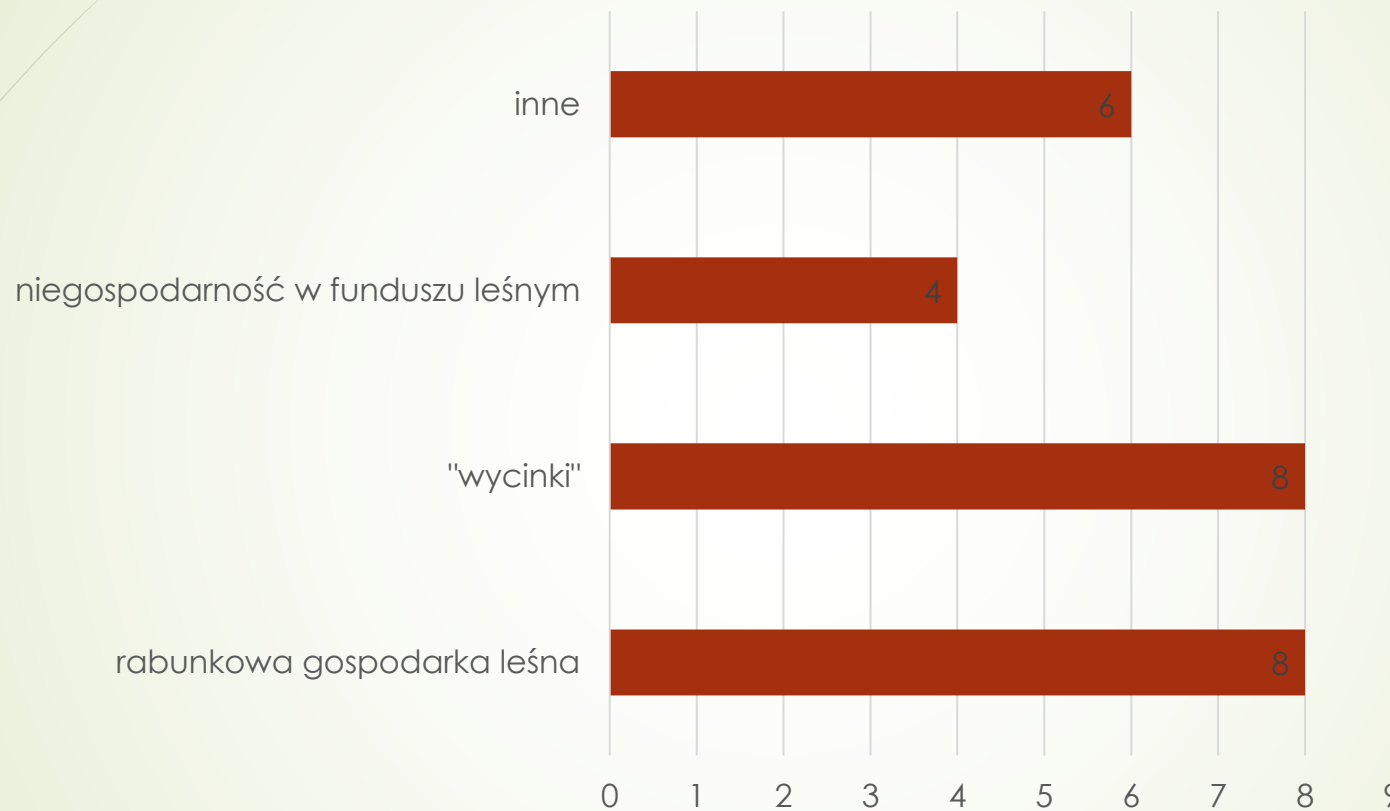
Ryc. 4. Frekwencja publikacji ze względu na charakter przekazu w mediach o zasięgu lokalnym

Wyniki (5)

Ryc. 5. Grupy tematów i ich frekwencja omawiane w publikacjach oceniających pozytywnie PGL LP i grupę zawodową leśników

Wyniki (6)

Ryc. 6. Grupy tematów i ich frekwencja omawiane w publikacjach oceniających negatywnie PGL LP i grupę zawodową leśników

Wyniki - Podsumowanie

- ▶ Z przeprowadzonych analiz wyłania się dosyć pozytywny obraz leśnika stojącego na straży lasu przed szkodnictwem, chroniącego zagrożone gatunki roślin i zwierząt oraz udzielającego profesjonalnych i praktycznych porad widoczny szczególnie w mediach lokalnych.
- ▶ Media ogólnopolskie nawet jeżeli informują w sposób neutralny nadają treści dosyć sensacyjny tytuł. Często w przekazie jest wyraźnie wyczuwalny ładunek negatywnych emocji wobec prezentowanego zagadnienia.
- ▶ Absolutną rzadkością są publikacje traktujące o prowadzonej gospodarce leśnej oraz rzetelna analiza jej finansowania (autor napotkał jedynie dwie takie publikacje w portalach ekonomicznych).
- ▶ W analizowanych przekazach ani razu nie wspomniano o drewnie, jego roli w wytwarzaniu produktów niezbędnych w codziennym funkcjonowaniu, takich jak: artykuły higieniczne, opakowania czy meble.
- ▶ Autorzy publikacji wydają się nie potrafić mentalnie połączyć wykorzystywanych w codziennym życiu wyrobów wyprodukowanych z drewna z jego leśnym pochodzeniem i koniecznością produkcji oraz pozyskiwania tego surowca.
- ▶ Z analizy treści często wynika niewystarczająca wiedza autorów na temat regulacji prawnych obowiązujących w leśnictwie oraz zasad prowadzenia gospodarki leśnej widoczna szczególnie przy omawianiu zagadnień dotyczących wykupu nieruchomości przez pracowników PGL LP oraz realizacji PUL.

Dyskusja - rozbieżność pomiędzy oceną pracy leśników w mediach lokalnych i ogólnokrajowych

- Może wynikać z faktu, że media ogólnokrajowe są redagowane w Warszawie lub dużych miastach metropolitalnych, przez osoby mające stosunkowo niewielką wiedzę o lesie i pracy leśnika, na podstawie przekazu z drugiej ręki. Z kolei media lokalne są redagowane w mniejszych miejscowościach, do redaktorów dociera przekaz bezpośredni od lokalnych włodarzy, grup społecznych, niejednokrotnie posiadających szerszą wiedzę lub bezpośrednio od leśników.
- Należy także zwrócić uwagę na odbiorców, w przypadku mediów lokalnych są to często mieszkańcy obszarów nieurbanizowanych mający własne doświadczenia z kontaktów z leśnikami, będący wszechstronnymi interesariuszami na obszarach leśnych (rolnicy, osoby pozyskujące owoce runa leśnego, nabywające drewno opałowe), które potrafią dosyć merytorycznie weryfikować treść i formę przekazu medialnego.
- Z kolei odbiorcami przekazu mediów ogólnopolskich są często mieszkańcy miast, którzy w lesie bywają okazjonalnie - głównie w celach turystycznych i których wiedza na temat leśnictwa jest niewielka, nie pozwalająca na merytoryczną weryfikację przekazywanych treści. Jednocześnie ci czytelnicy są bardzo podatni na emocjonalną manipulację dokonywaną za pomocą używanych sformułowań.

Dyskusja - postrzeganie pracy leśników

- Analizując zarówno publikowane treści pozytywne jak i negatywne wyłania się obraz leśnika, który z jednej strony dba o dobrostan zwierząt, prowadząc reintrodukcję gatunków ginących, opiekując się chronionymi taksonami flory i fauny oraz usuwając z lasu śmieci, upowszechniającego szeroko rozumianą wiedzę przyrodniczą.
- Jednocześnie prowadzi „rabunkową” gospodarkę leśną realizując „wycinki”, niejednokrotnie wbrew obowiązującemu PUL, w celu maksymalizacji zysku i wynagrodzeń.

Dyskusja – potencjalne przyczyny postrzegania pracy leśników

- Można przypuszczać, że genezą takiego stanu rzeczy oraz postrzegania PGL LP i leśników jest realizowana edukacja przyrodniczo-leśna uwypuklająca ochronny charakter gospodarki leśnej i rzadko wskazująca rolę, jaką odgrywa drewno. W „Wytycznych do tworzenia Programu edukacji leśnej społeczeństwa w nadleśnictwie” zawartych w Zarządzeniu nr 57 dyrektora generalnego LP z 2003 r. treści edukacji leśnej określono następująco:
 - 1) budowa i funkcjonowanie ekosystemów leśnych;
 - 2) znaczenie lasu: ekologiczne, produkcyjne i społeczne;
 - 3) zagrożenia i ochrona lasów;
 - 4) ochrona przyrody;
 - 5) zadania leśników i leśnictwa.
- Podobne treści zostały zawarte w „ABC edukacji leśnej” wydanej przez Centrum Informacyjne Lasów Państwowych. Rzadko pojawiają się tam pojęcia takie: drewno, pozyskanie, przychody gospodarstwa leśnego. Za to często obecne są: rozbudzanie świadomości ekologicznej społeczeństwa, kształtowanie odpowiedzialnych, aktywnych postaw społeczeństwa wobec środowiska leśnego; ekosystem leśny; rezerwat przyrody.

Dyskusja – jak można wpłynąć na poprawę oceny pracy leśników

- ▶ W celu zmiany wizerunku leśnika należy wskazać ważną rolę pozyskania drewna zarówno w skali mikro- jak i makroekonomicznej, jako surowiec biodegradowalny i odnawialny, tworzący miejsca pracy w przemyśle przetwórczym i stanowiący źródło przychodów gospodarstwa leśnego a to zgodnie z ustawą O lasach musi się samofinansować.
- ▶ Należy także akcentować, że znaczna część pozyskiwanego drewna pochodzi z cięć pielęgnacyjnych.
- ▶ Należy intensyfikować działania edukacyjne ukazujące pracę leśnika w zakresie hodowli i urządzania lasu.

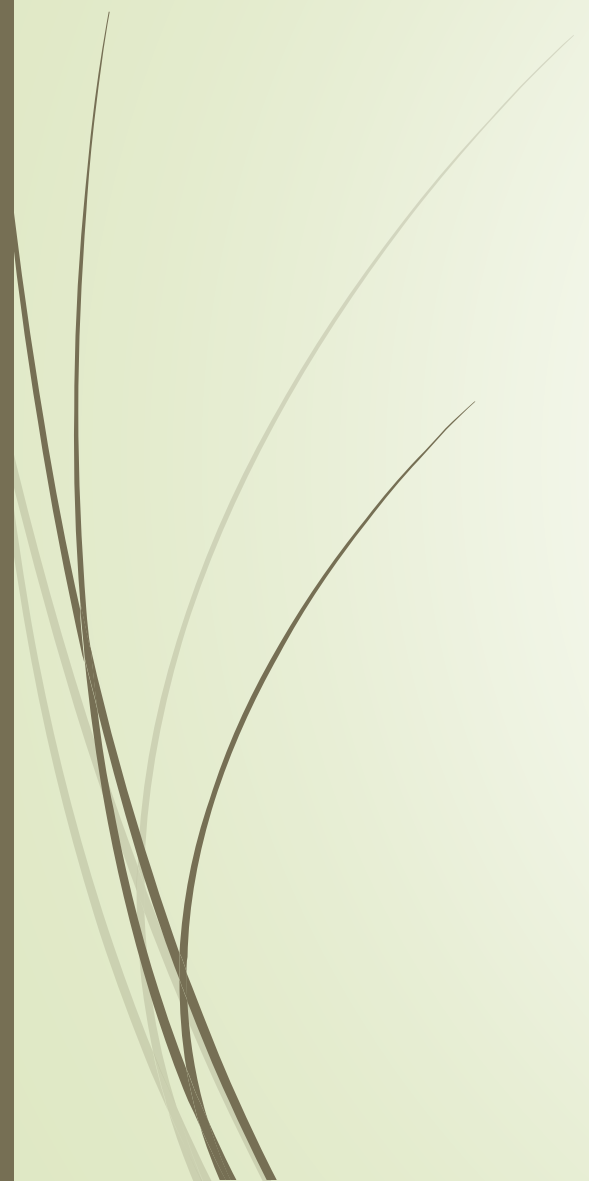
Dyskusja - paradygmat mediów

- ▶ Kolejną przyczyną dosyć powszechnej obecności w mediach przekazów o negatywnej treści, niezależną od leśników jest fakt, że platformom informacyjnym zależy przede wszystkim na tym, by jak najdłużej zatrzymać czytelnika przed ekranem, co pozwala wyświetlić więcej reklam. Istotna jest także „klikalność”, a tę generuje sensacyjny tytuł (czasem niekompatybilny z treścią) i wzbudzająca emocje treść, zachęcająca do przeczytania tekstu do końca. Aby treść zainteresowała odbiorcę autor musi używać prostych pojęć i emocjonalnych wyrażań. Stąd zapewne szeroko stosuje się sformułowanie „wycinka” zamiast „pozyskanie drewna”, czy „ścinka drzew”, gdyż kojarzy się negatywnie.
- ▶ Również podejmowany temat musi budzić kontrowersje, jak nabywanie przez leśników z bonifikatą nieruchomości, na ogół w pełni zgodnie z obowiązującym prawem, czy realizacja PUL, która jest ściśle wykonywana na podstawie obowiązujących przepisów.

Wnioski

W celu zwiększenia frekwencji pozytywnych przekazów w mediach, co winno znaleźć przełożenie na oceny dokonywane przez opinię publiczną, należy:

- ▶ edukować społeczeństwo na temat roli, jaką odgrywa pozyskanie drewna dla przychodów gospodarstwa leśnego, finansowania i realizacji wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, gospodarki narodowej oraz ekologicznego funkcjonowania gospodarstw domowych,
- ▶ pokazywać pozyskanie drewna jako element prac z zakresu hodowli lasu, szczególnie związanych z jego pielęgnacją, które są wykonywane na ogół pilarką lub harvesterem,
- ▶ podtrzymywać wizerunek leśnika jako fachowca/specjalisty w zakresie ekosystemu leśnego i żyjących w nim roślin oraz zwierząt,
- ▶ kontynuować współpracę z lokalnymi władzami oraz społecznościami, która jest dostrzegania i pozytywnie opisywana przez lokalne media,
- ▶ poszukiwać dróg dotarcia do dużych wydawców prasy oraz znaczących portali informacyjnych poprzez organizację specjalnych spotkań/konferencji (najlepiej w terenie) dla dziennikarzy prezentujących pracę leśników, ustawowe zasady finansowania gospodarstwa leśnego w Polsce oraz znaczenie gospodarcze drewna.

Dziękuję za uwagę!